

❖ دشمن درصدد است مردم را به خیابان بیاورد

محمدباقر محمدی‌لایینی، امام‌جمعه ساری در خطبه‌های روز پنجم دی‌ماه، نسبت به فتنه اقتصادی دشمن هشدار داد. او با اشاره به صحبت‌های اخیر وزیر امور خارجه در سفرش به اصفهان، اشاره کرد که دشمن پس از ناکامی در دستیابی به اهداف خود در جنگ «درصد است با فشار اقتصادی و معیشتی، مردم را به صحنه بیاورد. مسئولان سه‌قوه باید به فکر معیشت مردم و کنترل قیمت‌ها باشند.»

سیدمحمد مهدی حسینی همدانی، امام‌جمعه کرچر صحبت‌های خود اشاره ای به موضوعات اقتصادی جامعه نداشت اما پس از تبیین اقدامات دشمن و تأکید بر بصیرت مردم، هشدار داد: «امروز ضدانقلاب و برخی جریانات سیاسی در مسیر خواسته دشمنان، تلاش دارند القا کنند که شرایط جنگی است و از این طریق روح امید به آینده و نشاط اجتماعی را بگیرند و از ایران با سه عامل بآس، ترس و اختلاف، تصویر ضعیف بسازند. همه وظیفه داریم در مقابل این جریان حرکت کنیم.»

حسین تقی‌پور، امام‌جمعه فریدونکنار با اشاره به شرایط اقتصادی کشور و فشار تورم بر معیشت مردم، تصریح کرد: «تبیین شرایط اقتصادی یک‌ضرورت حکمرانی، اجتماعی و اخلاقی است و سکوت بجا در کنار تحلیل عمیق و چندلایه، مانع فرسایش سرمایه اجتماعی نظام می‌شود.» او با هشدار نسبت به پنهان کاری و بزرگ‌کردن واقعیت‌های اقتصادی گفت: «این رویکرد دو آسیب جدی دارد: نخست فرسایش اعتماد و سرمایه اجتماعی و دوم واگذاری میدان روایت‌سازی به دشمن که از همان تحلیل‌های سطحی برای عملیات روانی استفاده می‌کند. تقی‌پور با تأکید بر لزوم نگاه چندلایه به مشکلات اقتصادی اظهار کرد: «افزایش قیمت‌ها و کاهش قدرت خرید مردم باید در سه لایه بررسی شود؛ فشارهای بیرونی و تحریم‌ها، ضعف‌های مدیریتی و ساختاری داخلی و در نهایت مسئولیت‌های اجتماعی و فرهنگی اتحاد جامعه. اگر این تحلیل درست به مردم منتقل شود، امید واقع‌بینانه در جامعه افزایش پیدا می‌کند.»

حسن علی‌دادی سلیمانی، امام‌جمعه کرمان در دو بخش جداگانه درباره شرایط اقتصادی و احتمال بحران زایی صحبت کرد. او در بخشی از صحبت‌هایش با اشاره به اینکه گرانی‌ها بخشی از جامعه ما را مورد آذیت و آزار قرار می‌دهد، گفت: «برای عبور از این شرایط و این پیچ تاریخی، بخشی از وظیفه برعهده مدیریت کشور و بخشی برعهده مردم است.» امام‌جمعه کرمان همچنین پس از پرداختن به

وقایع سال ۱۳۸۸، اظهار داشت: «فتنه‌ها تمام نشده و بزرگ‌تر از آن در جنگ ۱۲ روزه آغاز شد که دشمن وارد عملیات بزرگ سخت و نرم شد. آنها دنبال تحریک افکار عمومی، بزرگ کردن شکاف اجتماعی و سوءاستفاده از غفلت برخی خواص بودند اما دنیا بداند که در این جنگ حجم و بزرگ نرم همراه با حمله تمام‌عیار به کشور، افکار عمومی ایران انسجام ملی را در دستور کار قرار داد و دشمن نفع‌ها نتوانست شکاف‌های اجتماعی را عمیق‌تر کند که شکاف‌ها از بین رفت.»

محمد مه‌اجر ندرانی، امام‌جمعه گرگان، هشدار داد که در پشت‌پرده نوسانات و بی‌ثباتی‌های بازار، دست دشمن و مزدوران داخلی او فعال است. او با بیان اینکه هدف اصلی این اخلاگران، ایجاد نارضایتی گسترده در جامعه و به‌دنبال آن پیامدهای منفی بعدی است، تأکید کرد: «با اخلاگران اقتصادی، در هر لباس و جایگاهی که باشند، باید جدی و قاطع برخورد شود.» او همچنین با انتقاد از برخی نابسامانی‌های اقتصادی گفت: «برخی با احتکار، گران فروشی و سوءاستفاده از شرایط اقتصادی، زمینه نارضایتی مردم را فراهم می‌کنند و این رفتارها، خواسته یا ناخواسته، در راستای اهداف دشمن است.»

❖ مسئولان به‌جای ارائه آمار، عمل کنند

علیرضا اکبری منصوری، امام‌جمعه رزن در استان همدان بر پایان تاب‌آوری مردم تأکید داشت و در بخشی از خطبه‌ها گفت: «امروز بخش قابل‌توجهی از مردم با دغدغه تأمین معیشت روزه‌ها مواجه هستند و ادامه این وضعیت قابل قبول نیست. افزایش قیمت‌ها، کاهش قدرت خرید و بی‌ثباتی بازار، زندگی مردم به‌ویژه اقشار ضعیف و متوسط را با مشکلات جدی روبه‌رو کرده و انتظار عمومی این است که مسئولان به‌جای ارائه آمار، راهکارهای عملی و تصمیمات مؤثر ارائه دهند.» او با تأکید بر اینکه مردم در همه عرصه‌های نظام ایستاده‌اند، تصریح کرد: «شایسته نیست که در شرایط فعلی، بار اصلی مشکلات اقتصادی بر دوش مردم باشد و برخی مسئولان از کنار مطالبات بحق جامعه عبور کنند.» امام‌جمعه رزن در بخش دیگری از خطبه‌ها با اشاره به مسئله فتنه‌ها و حوادث اجتماعی و با استناد به خطبه ۱۷۳ نهج‌البلاغه گفت: «امیرالمومنین (ع) ریشه بسیاری از فتنه‌ها را در بی‌بصیرتی و لغزش خواص معرفی می‌کند و تجربه‌های تاریخی نشان داده است که نبود صبر و آگاهی، زمینه سوءاستفاده دشمن را فراهم می‌کند.» منصوری با هشدار نسبت به تداوم جنگ رسانه‌ای و تبلیغی دشمنان اظهار داشت: «امروز دشمن با تحریف واقعیت‌ها و عملیات روانی به‌دنبال القای ناآرامی‌هاست، درحالی‌که با مدیریت صحیح، نظارت مؤثر و مقابله با رانت و سوءمدیریت می‌توان بسیاری از مشکلات را کاهش داد.»

❖ سند سوم: ملاقات در سوچی

سومین سند مربوط به ملاقات بوش و پوتین در اقامتگاه رئیس‌جمهور روسیه در سوچی است. ویلیام برنز، کاندولیزا رایس، استیون هذلی، دستیار بوش در امور امنیت ملی و دونفر دیگر هیئت آمریکایی را تشکیل می‌دهد. لاوروف یوری اوشاکوف، سفیر روسیه در آمریکا، سرگئی پریخودکو، مشاور سیاست خارجی روسیه و دونفر دیگر به عنوان مترجم و یادداشت‌بردار هم پوتین را همراهی می‌کنند. این دیدار ۶ آوریل ۲۰۰۸ (۱۸ فروردین ۱۳۸۷) انجام شد و دو رئیس‌جمهور درباره طیفی از مسائل، از کره شمالی و چین تا مذاکرات موشکی و نگرانی روسیه از گسترش ناتو به تبادل نظر پرداختند. در بخش‌هایی هم به ایران اشاره شد چراکه در این دوران بحران هسته‌ای اوج گرفته بود.

صحبت درباره ایران، در خلال گفت‌وگوی دو رئیس‌جمهور راجع به همکاری هسته‌ای صلح‌آمیز مطرح می‌شود. جایی که رایس به ایران اشاره می‌کند و پوتین می‌گوید: «همه چیز آنجا تحت کنترل است. گاهی مواردی از همکاری وجود دارد که سعی می‌کنند به‌صورت مخفیانه و خارج از دید دولت انجام دهند، ما آن‌ها را پیدای می‌کنیم و مجازات خواهند شد.» بوش می‌پرسد: «این کار کجا انجام می‌شود؟» رایس جواب می‌دهد: «اراک.» پوتین تکمیل می‌کند: «افرادى هستند که می‌خواهند کمی پول در بیاورند، اما ما این موارد را شناسایی می‌کنیم.» بوش اینگونه موضع روسیه را تحسین می‌کند: «من درباره ایران به دیگران می‌گویم که طرح شما بسیار هوشمندانه بود. رهبران [ایران] می‌گویند انرژی هسته‌ای غیرنظامی می‌خواهند؛ ما می‌گوییم بسیار خوب، این حق شماست. روسیه می‌گوید این هم سوخت؛ بنابراین نیازی به غنی‌سازی ندارید. اگر غنی‌سازی کنید، نشان می‌دهد که انرژی هسته‌ای غیرنظامی نمی‌خواهید، بلکه چیز بیشتری می‌خواهید. آن‌ها می‌پرسند می‌توانی با پوتین کار کنی؟ من می‌گویم این مثالش است. او در موضوع ایران پیش قدم شد و من دنبال کردم. کار درستی بود.»

پوتین می‌گوید: «همین‌را در ایران به آن‌ها گفتم. وقتی گفتند دارند نیروگاه هسته‌ای جدید می‌سازند و به سوخت نیاز دارند، پرسیدم چه زمانی آن را تکمیل می‌کنند. این یک پروژه بلندمدت است. ما ۱۵ سال است که بوشهر را می‌سازیم. گفتم: «شما ۱۵ سال دیگر هم نیروگاه جدید را کامل نخواهید کرد، پس چرا آن غنی‌سازی را گسترش می‌دهید؟»

بوش در اینجا به موضوع فروش اس ۳۰۰ به ایران اشاره می‌کند و می‌گوید: «من و شما درباره اس-۳۰۰ صحبت کردیم و شما گفتید منظر می‌ناید ببینید رفتارشان چگونه است؟ یک فروش مشروط. از این بابت قهرمانم.» پوتین پاسخ می‌دهد: «ما چهار سال پیش با آن‌ها قراردادی امضا کردیم، اما اجرا نشده است.» بوش ضمن قدر دانسی از پوتین می‌گوید آن‌ها یعنی ایرانی‌ها دیوانه‌اند و پوتین هم در پاسخ می‌گوید: «کاملاً دیوانه‌اند.» بوش می‌گوید: «امیدوارم آدم‌های عقلانی‌تری شوند. شما با آن‌ها صحبت می‌کنید، ما نه. امیدواریم افراد عقلانی‌تری بیایند؛ ما دوست داریم رابطه بهتری داشته باشیم.» پوتین نیز پاسخ می‌دهد: «چیزی که وقتی آنجا بودم مرا شگفت‌زده کرد این بود که شاید در اینتلوژی‌شان دیوانه باشند، اما روشنفکرند. تحصیلات دانشگاهی دارند، از محیط‌های آکادمیک می‌آیند؛ از جمله احمدی‌نژاد، اطرافیش رئیس مجلس [لاریجانی]. آدم‌های ابتدایی‌ای نیستند. این برای من کاملاً غافلگیرکننده بود.» صحبت درباره ایران و همچنین جلسه در این نقطه به پایان می‌رسد.

کیوان زرگری

«بودجه ۱۴۰۵» با کسر چهار صفر به مجلس رفت

نگاه حقوقدان

زنگ خطر زلزله و بحران حق توسعه

به مناسبت پنجم دی ماه سالگرد زلزله بم

فرهنگی و سیاسی که در آن تمامی حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین تحقق می‌یابد، مشارکت جسته، سهیم گشته و بهره‌مند گردند. «همچنین در ماده ۲ اعلامیه حق توسعه می‌خوانیم: «دولت‌ها حق و وظیفه دارند سیاست‌های توسعه ملی مناسبی را با هدف بهبود مستمر رفاه کل جمعیت و همه افراد بر اساس مشارکت فعال، آزادانه و معنادار آن‌ها در توسعه و در توزیع عادلانه منافع حاصل از آن تدوین کنند»، در حوزه داخلی، از کوشش‌های قانون‌گذار دوران گذشته برای توسعه در ایران می‌توان به تصویب «قانون تأسیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» در ۲۶ تیرماه ۱۳۴۶ اشاره کرد که دو «سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» و «سازمان توسعه معادن و صنایع معدنی ایران» را شکل داد، با این رویکرد که اقتدار دولت در خدمت منافع اقتصادی شهروندان باشد و دولت در کنار (نه مقابل) بخش خصوصی فعالیت نماید. در اسناد بالادستی، مستقیم یا غیرمستقیم به موضوع توسعه اشاراتی گردیده است. در بند ۱۲ اصل سوم «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» آمده است: «پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و بر طرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه، مسکن، کار و بهداشت و تعمیم بیمه». در زمینه راهبردهای کلان، نخستین متن با نام «سیاست‌های کلی نظام اسلامی در دوران بازسازی کشور» در ۱۱ مهر ۱۳۶۸ ابلاغ شد که به تعیین راهبردهای آبادانی کشور پس از جنگ می‌پردازد. همچنین در بند نخست «سیاست‌های کلی شهرسازی» (ابلاغ شده در ۲۶ بهمن ۱۳۸۹) به مکان‌یابی توسعه شهرها با رعایت ایمنی در مقابل سوانح طبیعی اشاره دارد. اولین فراز «سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری خورشیدی» بیان می‌کند: «ایران کشوری است توسعه‌یافته...». از نام برنامه‌های پنج‌ساله توسعه روشن است که هدف چیست، «قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» (۱۴۰۳) در ۲۴ فصل و ۱۲۰ ماده سیاست‌گذاری توسعه را در همه زمینه‌ها (همان‌گونه که از عنوانش پیداست غیر از توسعه سیاسی) مدنظر دارد. برگردیم به زلزله، در تصره‌های ۱۰ و ۱۱ «قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور» به ترتیب به «مسکن و حمل و نقل» و «حوادث و بحران» پرداخته شده است. اما فراتر از این هدف‌گذاری‌ها، وضعیت خاص سیاسی و اقتصادی که در تحریم و بحران تورم نمود یافته، اکنون به روزمرگی انجامیده و مانع آبادانی کشور و در نتیجه پیشگیری از فجایی چون زلزله خواهد بود.

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

حالا دیگر ۲۲ سال از زلزله مهیب بم می‌گذرد. حوالی ساعت پنج اامداد ۵ دی ۱۳۸۲، تنها ۱۲ ثانیه زمین لرزید و ده‌ها هزار کشته بر جای گذاشت. گفته شده در این واقعه ۹۵ درصد از سازه‌های شهر بم به کلی تخریب شده، اگر باستانی بم به کلی از بین رفته و خسارات اقتصادی نیز بیش از دو میلیارد دلار برآورد گردیده است. متأسفانه این بلای طبیعی در گذشته‌های نه چندان دور به شکل گسترده دامن گیر سرزمین ما شده بود که زلزله ۱۰ شهریور ۱۳۴۱ بوئین زهرا و ۳۱ خرداد ۱۳۶۹ رودبار را می‌توان اشاره کرد. ناگفته نماند که بعد از زمین‌لرزه بم، موجی از همدلی و همبستگی ملی شکل گرفت؛ از حرکت کاروان‌های خودجوش از سراسر کشور برای رساندن امداد و مایحتاج ضروری تا جمع‌آوری کمک مالی توسط ورزشکاران مقابل ورزشگاه شیرودی و البته برگزاری کنسرت «هم‌نو با بم» استاد محمدرضا شجریان با یاد ایرج بسطامی که عوایدش به بازماندگان اختصاص یافت. کیانوش عیاری در فیلم سینمایی «بیدارشو آرزو» بخشی از این تراژدی انسانی را به تصویر کشیده است. در آن زمان حتی تلویزیون‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان که سطح ناالی از کنش سیاسی را تجربه می‌کردند، در برنامه‌ای مشترک به جمع‌آوری کمک‌های ایرانیان مقیم خارج از کشور پرداختند. برای پیشگیری از چنین فجایی‌عی چه باید کرد؟ حادثه بی‌خبر می‌آید و تنها با بازدید کوتاهی از بازار تهران می‌توان دریافت که در صورت وقوع خطر، چقدر بافت‌های تاریخی تهران آسیب‌پذیر بوده و در مواقع ضروری کمک‌رسانی به قلب پایتخت تا چه حد دشوار خواهد بود. «حق توسعه» در سپهر بین‌المللی مفهومی شناخته‌شده است. این اصطلاح نخستین بار در سال ۱۹۸۱ در قطعنامه‌های مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح شد

و سپس در چهارم دسامبر ۱۹۸۶ به عنوان «اعلامیه حق توسعه» به تصویب اکثریت اعضای مجمع عمومی رسید. در این اعلامیه، حق توسعه این‌گونه تعریف شده: «حق توسعه یکی از حقوق جدایی‌ناپذیر بشری است که از رهگذار آن هر موجودیت انسانی و تمامی مردمان استحقاق آن را دارند که در توسعه‌ای اقتصادی، اجتماعی،